

Pout'ová 2003

...tak kterou atrakci dříve...

POUŤOVÁ 2003**26. – 28.9.**

Pouťová. To je zase název! To vymyslela Marcela. Ale logiku to má. Jde o to, že miluje cukrovou vatu. No a ta se dá opatřit většinou na poutích. A s námi to souvisí tak, že je období podzimních poutí a tedy jedna z posledních možností se letos ulepit od již zmíněné pochoutky. Tak to jen tak na začátek.

Technická data:

Místo (název)	Maximální rychlost (km/h)	Celková kilometráž (km)	Denní kilometráž (km)	Denní průměr. rychlost (km/h)	Teplota vzduchu (°C)
Praha	0	3490	0	0	20

Máme zase pátek a s ním odjezd na další výpravu. Díky tomu, že minulá byla zrušena, je to první výjezd od návratu z Expedice. A taky to podle toho vypadá! Než jsme nastrkali do bágů všech těch milion nezbytností pro pobyt v přírodě, je 17.20. Opouštíme Jeskyni a přesunujeme se na Bezovku do velkoobchodu Meinl. Marcela zmizela vevnitř a nevrací se. Využijí této prodlevy k tomu, abych velectěně čtenářstvo seznámil s tím, jak je to s účastí. Tak zase jedeme dva. Marcela a Dig. Ostatní tvrděj, že bude zima, že nemají peníze, že mají rodinné důvody a podobně se vymlouvají. No jak chtějí. Vlastně nechťejí. Já jsem přesvědčen, že se má vyjet. Přijíždí nákupní košík a o udržení jeho směru se snaží Marcela. Hrajeme si na překladiště, přičemž celý nákup mizí v hloubi naší bagáže. Tak a konečně můžeme jet. Vlastně jen popojet. Další zastávka je na Vinohradech, kde jsme přes veškerou snahu zapoměli spoustu věcí, které budeme určitě potřebovat a které se obvykle z bágů nevyndávají. Je naloženo a jedeme. No jo, ale kudy? Všude kolem je to rozkopané... Jasně. Pojedeme přes Rajskou zahradu na Seifrtku, k Bulharu, odbočíme na Florenc, přejedeme Sokolovskou, mineme hotel Hilton, najedeme na Magistrálu, přejedeme Vltavu a vyloupneme se na Výstavišti. A taky jo. Odtud jsme zadem dojeli kolem Stromovky do Podbavy a pak dál ven z Prahy na Roztoky. Minuli jsme ceduli „konec Prahy“ a je tu kolona aut. Nejspíš budou dole šraňky. Ale těch aut je tu opravdu víc, než bývá zvykem. Potvrzuje to hovor i rozčilení některých řidičů. Mluví něco o půlhodině. To není normální. V protisměru přijíždí cyklista a sděluje nám, že železnice má potíže a ty závory se hned tak nezvednou. Ale my prý projedem. Tak jo. Předjeli jsme kolonu, zdolali přejezd a jsme na silnici sami. Stmívá se. A už jsou tu Roztoky a odbočka vlevo a zastávka na přibločení. A co hlavně - svačinka. Po ní pokračujeme po lesní cestě až ke dvojici hospod a tam mi spadl

řetěz. Po chvíli vzývání kurev sedmi se mi to povedlo opravit a jedeme dál. Je tu krásně. I když tma. Nebo právě proto? Kolem je ticho, nikde ani živáčka. Lesní cesta končí, vjíždíme do vesnice. Svítěj jim tady pouliční lampy a štěkají psi. Pak je to kousek do brutálního kopce a začíná asfalt. Pokračujeme po silnici do Velkých Přílep. Za nimi nás opět spolkla tma. Panuje bezvětří, chladno, ale celkově je pěkně. Projíždíme jednu vesničku po druhé, navigace funguje skvěle, ani jednou se nestalo, že bychom odbočili jinam než nás vede trasa. Většinou jedeme jen se zapnutou výstrahou. V Zákolanech stáli za přejezdem zašití policajti a dost blbě po nás koukali. Vypadalo to, že se chtějí za námi pustit a vyčítat nám zhasnuté hlavní osvětlení. Marcela je předběhla. Provedla obrat, zamanévrovala k nim a zcela nevině se jich zeptala kudy máme po té rovné silnici jet na Zvoleněves. Strážci pořádku z ní byli natolik konsternováni, že jí bez hlesu ukázali směr a popřáli jí šťastnou cestu. Pak zase byla tma. Jelo se nádherně. Ticho kolem ruší jen hučení pneumatik o asfalt a naše blbě kecy a chvilinkama nevázaný smích. Dig.

V kultuře jsem objevila, že někde ve Zvoleněvsi má být kámen.

Zvoleněves

Obec leží severovýchodně od Kladna.

Kámen (30k/1048) .

Na kameni je reliéf řeckého kříže.

A tak jsem navrhla bojový úkol. Hledat ve tmě kámen. Mcl.

Musím přiznat, že u mě se to nesetkalo s přílišným úspěchem. Zvolna se ubíráme po trase až Marcelu napadlo, že by se taky dneska mohlo jít spát. No tak jo. Projeli jsme Zvoleněves a začali hledat místo, kde se ubytujeme. Odbočili jsme z hlavní, pak ještě jednou na nějakou panelovku a pleskli sebou do pole. Je pěkně, pršet nebude, nebudeme stavět doupe. Stačí rozložit ležení. K večeri připravila Marcela tlusté párky s pečivem a tatarou. Snědli jsme to, zalehli a dobrou ráno. Je 0.15.

Technická data:

Místo	Maximální rychlost	Celková kilometráž	Denní kilometráž	Denní průměr. rychlost	Teplota vzduchu
(název)	(km/h)	(km)	(km)	(km/h)	(°C)
Zvoleněves	46	3532	41,4	13,8	19-7

Ráno 27.9. sobota

Probudilo nás kovové drkotání po panelech. Je to Avie s prázdným plechovým kontejnerem. Jsme rádi, že už je půl osmé. Připravujeme snídani a po panelovce jede na kole místní ochranka. Patrně si nechce přidělovat pakárnu a tak dělá, že jsme neviditelní.

Po snídani se zabýváme kulturou a strategií dnešního přejezdu. A tak promýšlíme, samozřejmě v leže, až je najednou půl desáté. Nechci být nějaký šťoural, ale měli bychom jet, pokud chceme vidět všechny ty skvosty o kterých jsme četli. Dig. No dobře, začíná vylejzat sluníčko a tak se určitě pojede dobře. Mcl. Po panelovce se řítí ochranka zase zpátky. To by mě zajímalo co to tady hlídají! Při odjezdu se soustředím na cedule a značky. Aha tady je to - Výcvikové středisko psů České armády. Už to chápu. Asi by bylo blbý, kdyby se jim tu ztráceli psi a v místním hostinci byly často zvěřinové hody. No nic, jedeme. Musíme se někde stavit na nákup. Nějak nám došlo pítí a pečiva také není plný stav. Podle mapy bude jedinečná příležitost ve Zlonicích. Po pár okamžicích jsme skutečně na jejich návsi. Ale co je to tu za podivné zvuky? Velmi vzdáleně to připomíná hudbu. Asi to nějak souvisí s támhleťou bílou věcí. Mám na mysli nevěstu, která právě vchází na Místní úřad. Je to zvláštní hra barev - úplně bílé šaty a úplně černá huba a všichni kolem. U ženicha není znát kde končí kvádro a začíná obličej. Ty příšerné pazvuky vydávají dvojce housle v rukou svatebčanů. Je to síla. Nakoupili jsme a jedeme raději dál, aby nepoznali, že je nemám rád. Nepředpokládám, že by byli schopni inteligentního dialogu na téma národnostních menšin, zato jsem přesvědčen, že by slyšeli na téma národnostní třenice. A protože nechci být třen, volím taktiku moudřejších, tedy ústup. Dig.

Opouštíme vesnici a zmizel asfalt. Je tu pár kostek, trocha uježděné hlíny a tu a tam záplata. Na krajnici ležel rozbitý vrtulník (hračka) a tak jsme si dělali legraci, že asfalt rozbil právě on. Hurá, asfalt. Projeli jsme Klobuky a míříme na Telce. Tady někde by měl stát Kamenný muž nebo Osamělý pastýř. Záleží na tom, kterou z verzí pověsti o tomto menhiru si vyberete. A máme ho.

Klobuky

Obec leží severozápadně od Slaného.

Kámen (340) stojí v polích severozápadně od obce, vpravo od silnice do obce Telce.

Výška (cm)	Šířka (cm)	Tloušťka (cm)
340	100	-

Je to největší český menhir, nazývá se **Zkamenělý pastýř**. Pověst o něm vypráví, že při každém zvonění v blízkém kostele postoupí o jeden krok blíže ke kostelu, a až tam dojde, nastane konec světa. Býval prý obklopen šesti až dvanácti menšími kameny a nazýván Pastýř se stádem. Podle sdělení účetního klobuckého cukrovaru z roku 1901 byly 200 až 300 metrů severně od stojícího kamene vyorány dva kameny podobného materiálu a asi 28 kroků od stojícího kamene ve směru na Telce další větší kámen.

Po shlédnutí nasedáme na kola a pokračujeme dál. Smolnice. Teď hačáme v hostinci U Karla, kde je moc příjemná paní výčepní. Napřed jsme byli vyzváni, abychom si naše kolečka dali do haly hostince, aby nám je někdo nevybrakoval. Nevaří tu, pivo mají dobré. Lounský ležák. Nebo stoják? Já se v těch pivech moc nevyznám. Vařící hospoda prý nablízku není. Ptáme se, zdali by nám neuvařili gumovou polívku z našich zásob. Kývli a papáme. Pálivost zapijeme pivem a dáváme si ještě brambůrky a oříšky. Mcl.

Bylo to pěkné, ale pojedeme dál. Ráz krajiny se mění. Začalo to být hodně kopcovité. Což o to, začátek tedy asi 6 km šel, bylo to směrem dolů, ale pak

se muselo šlapat. A hodně. Marcela našla v kultuře zmínky o nějakém významném a patrně i velikém klášteře, který by měl být někde tady. Ano, už ho vidíme. Je vzdálen asi kilometr do dálky a nejméně čtvrt kilometru dolů. Tak tam nejedu. Vysiluje mě už jen představa, že ten kopec zase šplhám nahoru. Něco si o něm přečtem a navštívit jej půjdeme jindy. Dig.

Klášteř augustinianů, založený tu v r. 1373 Albrechtem z Kolovrat, byl poničen v husitských válkách a skutečného rozkvětu se dočkal teprve v 18. stol. Ve vesnici je také kostel

Kostel Narození Panny Marie v Horním Ročově

Hornoročovský kostel byl založen současně s vesnicí v r. 1352 nebo v době krátce poté. Nejstarší stavba byla nepochybně gotická, jednolodní bez věže, průčelí bylo asi ve 2. polovině 17. století ozdobeno barokním štítem.

Interiér líčí ročovská obecní kronika: nízký strop, na hlavním oltáři socha Panny Marie, po stranách dva andělé - jeden držel v ruce slunce a druhý čtvrt měsíce, nejvýše u stropu byl Bůh Otec, hlavní oltář dosahoval až ke stropu. Kromě toho zde byly dva malé oltáře postranní, na jednom obraz sv. Anny, na druhém obraz sv. Josefa, vše v barokním slohu. V západní části malý chór, zepředu malované obrazy 12ti apoštolů. Před vchodem do lodi byla malá síňka, kolem kostela hřbitov.

Z této nejstarší doby (snad rané gotiky) pochází dochovaná kamenná křtitelnice.

V roce 1671 nebo 1672, při velkém požáru vesnice, vyhořel také kostel. Přečkal prý pouze deskový obraz Panny Marie, dnes nezvěstný. Obnova stavby proběhla rychle a už v roce 1674 byl kostel znovu vysvěcen.

Další doložená velká oprava proběhla v roce 1846, kdy na podnět litoměřického biskupa se upravoval interiér: sochy a oltáře byly natřeny barvou a pozlaceny, stěny vyběleny. Ale nebyla opravena střecha, a tak roku 1850 už byl kostel zase ve špatném stavu, takže se začalo uvažovat o úplné přestavbě. Objevily se však nejrůznější překážky a posléze se přikročilo zase jen k dílčí opravě.

Tehdejší plány na rekonstrukci z 18 stol. jsou zde vystaveny. V půdorysu je patrná část zachovávaná z původního kostela a návrh na postavení nové západní části s menší věží. (Původní a nové zdivo je barevně odlišeno). Tento původní půdorys kostela je také dodnes zakreslen v katastrální mapě.

Nakonec v roce 1875 byl starý kostel rozbořen a začalo se s výstavbou dnešní budovy. Plány v novogotickém slohu zhotovila schwarzenberská stavební kancelář v Krumlově. Tyto plány jsou zachovány a k dispozici. 21. října 1883 byl kostel slavnostně vysvěcen. Starý barokní inventář byl vyměněn za novogotický a na věž byly instalovány hodiny. Visely zde dva zvony: jeden vysoký zhruba 0,5 m, ale vzácný - pocházel totiž z roku 1489, druhý stejně veliký byl patrně barokní.

I. světová válka postihla hornoročovský kostel rekvisicemi kovů: z varhan bylo vyňato 21 cínových píšťal, odvezena cínová křtitelnice a jeden ze zvonů. V roce 1929 byly varhany opraveny a pořízeny nové dva zvony, ty však odcizili němečtí okupanti za druhé světové války. Dnešní zvon je původní malý umíráček.

Poslední velkou opravu podstoupil v roce 1929, střední prodělává dnes.

Z vesnice vyjíždíme opačným směrem než je klášter. Odpojili jsme se od silnice a pokračovali po z.t.z. Je tu pěkná polní cesta vinoucí se mezi chmelnicemi mířící do lesa. Před vjezdem zastavujeme. Nějak se mi nezdá terén. Ještěže stojíme. Za prvním stromem se terén láme a cesta příkře mizí kdesi dole v porostu. Jdeme kousek na průzkum. Po zemi se válí listí, klacky, kameny a kdoví co ještě. Při velké opatrnosti to půjde sjet. Vracíme se ke kolům. Zatraceně to klouže. Co... to... Zespona sem přivlekl kluk horské kolo. Když byl u nás, zadýchaně se na nás usmál a za pár okamžiků zmizel za terénním zlomem. Jasně. Když on nahoru a žije, tak my dolů a doufám, že taky přežijem. Vrátili jsme se ke kolům, nasedli na ně a vzhůru dolů! Tady musím přiznat, že už jsem měl pod koly i lepší terén. Dokonce jsem jednu chvíli musel vyvažovat s nohama na zemi, ale sjeli jsme to. Dig. Jak kdo. Mcl. Dostali jsme se do údolí a z něj po schodech k místnímu nádraží. Tady jsme chvíli zaslouženě odpočívali. Nějak nám ty kopce dávají zabrat. Během přestávky jsme prostudovali mapu, kudy dál. Máme namířeno na hrad Pravda. Proč? Protože:

Pravda

Hrad Pravda naleznete 2 km od stanice vlaku Domoušice po červené turistické značce. Hrad je velmi útulné místo. Zachovalo se několik místností a spousta zdí.

Hrad Pravda stával na vápencovém ostrohu mezi obcemi Domoušicemi a Pnětlukami vysokém 491 m. Dnes jsou jeho zříceniny skryty v lese. Na východ od hradu stával poplužní dvůr a kolem něho byla pole. Několik set metrů východním směrem od hradu se dosud zachovaly podzemní chodby, které jsou místy propadlé. Rok založení hradu je neznám a ani pověst se nezmiňuje o tom, proč dostal nezvyklý název Pravda. Jeho zakladatelé použili starého prehistorického hradiště, zabírající ostroh a z přístupné strany chráněného dvojitým valem. Vlastní půdorys hradu je trojúhelníkovitý. Byl ohrazen vysokou, silnou zdí s dřevěným ochozem a před ní hlubokým příkopem, vylámaným ve vápencové skále. Do hradu se vcházelo z východní strany přes most do dvojité brány, v 19. století ještě zaklenuté románským obloukem. Při bráně s dvojitými vraty byla malá místnost pro branného, z níž se dosud zachoval komín. Hradní budovy se táhly od brány podél zdi a končily v západním cípu jednopatrovým palácem. Ještě v polovině 19. století byly v oknech profilované kameny a nad nimi překlady, rovněž profilované, užívané ve stavitelství v 16. století. To vedlo některé historiky k tomu, že kladli založení hradu do tohoto období. Naproti tomu jižní cíp, kde se rozkládalo další velké stavení, celé hluboce podsklepené, nese

charakter mnohem staršího zdiva, které má místy mnoho kamenných vysprávek. Vedle těchto budov se dochovaly zbytky jedné místnosti s malou brankou a hrubým gotickým portálkem.

Podle stáří zdiva je tedy možné posunout založení hradu někdy do doby posledních Přemyslovců. Kolovraté, jimž v 16. století hrad Pravda patřil, zde pravděpodobně postavili onen palác s profilovaným okenním ostěním a provedli ještě další úpravy.

Nejstarší zpráva o hradu Pravdě je z r. 1380, kdy Bušek z Žirotína měl spor s Tatem z Peruce. Je pravděpodobné, že Pravdu postavili Sulislavicové, velmi starý rod, který zachycují prameny na hradě Starých Netlukách, stojícím pod prehistorickým hradištěm Na rovinách asi 1 km západně od Pravdy. V l. 1250 až 1256 je doložen Sulislav, syn Zvěstiv, v r. 1266 Hroznata z Pnětluk a v r. 1312 Sulislav z Pnětluk. Sulislavicové po vybudování nového hradu Pravdy opustili Staré Netluky a usídlili se zde. V pramenech je znám spor mezi Sulislavem z Pnětluk a Sulislavem z Trnovan, který soudil král Přemysl Otakar II. Na počátku 16. století je znám jako majitel hradu Jan starší Mašřovský z Kolovrat, který prodal Pravdu r. 1523 s vesnicemi a jiným příslušenstvím za 6750 kop grošů českých Děpoltovi z Lobkovic. Po jeho smrti r. 1527 zdědila Pravdu jeho manželka Anežka, rozená Míčanová z Klinštejna, která ji postoupila s vesnicemi Lipnem, Píšťany, Konětopy, Pnětluky, Markvarcem, Milostfmem, Solopysky, městečkem Ročovem a mlýnem v Neloze Jiřímu z Lobkovic. V majetku jeho potomků zůstala Pravda až do r. 1681, kdy se stala součástí divického panství, a s ním přešla r. 1802 do schwarzenberského majetku. V druhé polovině 16. století hrad již nebyl obydlen. Jeho sklepení se stala útočištěm různých tuláků a loupeživých rot, o nichž jsou zprávy v lounských smolných knihách. V druhé polovině 19. století se stal hrad Pravda poutním místem celého okolí a jeho název symbolem zápasu o české státní právo. Na nádvoří se konaly lidové vlastenecké slavnosti. Nejznámější z nich je velký tábor lidu v období státoprávních bojů, uspořádaný na Pravdě 12. července 1868, jehož se zúčastnilo asi 10 000 lidí. Okolí Pravdy se stávalo v nebezpečných dobách útočištěm lidu, který sem utíkal zejména z okolní otevřené krajiny. Naposledy se sem stěhovaly lidé i úřady v rakousko-pruské válce r. 1866.

Dnes jsou zříceniny volně přístupné.

At' se dívám jak se dívám, je to k němu hodně do kopce. Inu hrad. Jsou k němu dvě cesty: po m.t.z. celou dobu lesem a dokopce a nebo kus po silnici a pak po č.t.z. do strašného kopce. Po chvíli váhání volím variantu dvě. Jedeme v poklidu a pohodě po silnici a hledáme křížení s č.t.z. Nebylo těžké ho najít. Stojí tu auta motorizovaných návštěvníků hradu. Ale co bude těžké, dostat se i s kolama na kopec. Povrch je stejný jako u posledně popsaného sjezdu, akorát je to tu širší a víc nakloněné. Bohužel nahoru. Jdeme na to. Postup je přímo strastiplný. Ani tak není problém v tom, že bychom neměli sílu na zdolání kopce. Problém je v tom, že to tu klouže.

Ale po maličkých krůčcích a dlouhých odpočinkách jsme nahoře.

Slavnostně přejíždíme padací most (odvozeno od toho, že hrozí, že spadne) a vjeli do brány. **HRAD PRAVDA JE DOBYT!** A jak vidím nejsme tu sami. Kromě nás obsadil hrad houfec trempířů. Zaparkovali jsme kola a vydali se na obhlídku. Teda je to tu dost rozsáhlé a tehdy tu bydlet muselo být opravdu něco.

Najednou, kde se vzala tu se vzala, objevila se na hradbách slečna od hlavy až po paty oděná v černém splývavém hábitu a divoce pádila po rozpadajícím se zdivu. Jiné hrady mají také svá ženská strašidla, ale většinou bývají v bílém. A hle, jakýsi statečný rytíř ono strašidlo pronásleduje. A hned se objevují tu, hned tam, pobíhají po ruinách, ona se vesele smějíc, on tichý šetříc dech. Po čtvrtém okruhu kol celého hradu a nádvoří ona bytost nějak zaškobrtla a zakolísala. Statečný rytíř využil její chyby, vrhl se vpřed a vahou svého těla ji srazil do trávy na podlaze hradní kaple. Svým obličejem těsně u jejího, nedbaje nebezpečí, přisál své rty k jejím ústům. Viditelně ji to oslabilo, neboť sebou přestala zmítat. On neváhal, rukou zajel pod její košili hledající její... Co von to tam s ní vlastně dělá? No, myslím, že jsme viděli dost, chtělo by to popojet. Na programu jsou Kounovské kamenné řady. Nejsou daleko, ale máme v cestě velmi hlubokou rokli. Opouštíme bránu hradu. Ještě jednou se ohlédnu jak jsou daleko černá slečna a statečný rytíř s tím co měli rozděláno. Nejsou v dohledu. Kryje je metrová zeď hradní kaple. Sjezd z hradu je rychlý a bezpečný. Po m.t.z. klesáme stále níž. A když jsme dospěli na samé dno rokli, je tu silnice. Chvilí hledáme kudy dál, protože mapa v tomto místě ne úplně odpovídá skutečnosti. Máme. Značka po chvíli kopírování silnice odbočila do lesa. Pokoušíme se jí držet. Jet se

už dávno nedá. A co víc, musíme jedno kolo vést dva. Tak moc je to tu do kopce. Horší je, že mocná vrstva jehličí tvořící zdejší terén je měkká, takže hrozně ztěžuje pohyb. Tak a dost. Už nemůžu. Marcela se vydala na průzkum. Začíná se stmívat. Vrátila se s tím, že tohle nemáme. Ale když se vrátíme na silnici a pojedeme kousek doleva, měla by tam být odbočka na rozbitou cestu, která vede tam nahore. Vrátili jsme se na silnici a měla pravdu. Po pár stech metrech jsme odbočili a jali se zdolávat kopec nahoru. Za pár chvil jsme viděli vlevo pod námi místo, kde jsme před chvílí vzdali výstup terénem. Po nějaké době jsme dorazili k rozcestníku a odtud pak dál jeli po ž.t.z. Už je skoro tma. Jedeme pomalu. Polní cesta je plná písku, výmolů a kamení. Najednou Marcela vzala za brzdy a nejistě a tiše pípla, že tady je odbočka k Pegasovi (jeden z kamenů Kounovských řad) a že by ho chtěla vidět. Dobrá. Kola jsme nechali na cestě a vydali se houštím a ostružiním k němu.

Nebyl však vzdálen 100 m jak psali na ceduli, ale nejméně 200 m a vědět jak skvělý je k němu přístup, nešel bych sem.

Padla tma. Stejnou cestou jsme se vrátili ke kolům a začali hledat místo, kde se uložíme na noc. Naštěstí to vůbec nebylo složité. Ustlali jsme si na magickém místě v samém středu Kounovských kamenných řad. Pověčeřeli jsme, přečetli si něco z kultury a hajdy do spacáček. V noci kolem nás cosi šramotilo a cupitalo. Ale byla to jen zvířata. Jo, kdyby tak černá slečna... Dig.

Spi už! Dobrou. Mcl.

No jo, ale když... Dig.

Už ticho! Mcl.

Technická data:

Místo	Maximální rychlost	Celková kilometráž	Denní kilometráž	Denní průměr. rychlost	Teplota vzduchu
(název)	(km/h)	(km)	(km)	(km/h)	(°C)
Kounovské kamenné řady	56,5	3583	54,9	11,6	26-9

Ráno 28.9. neděle

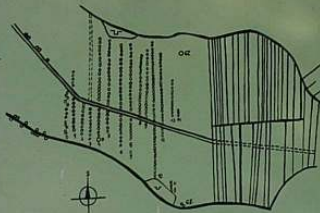
Vstáváme v 9. Snídáme, balíme. Je tu nádherně. Mezi podzimně zbarveným listím sem prosvítá ranní slunce. Je tu ticho, nikde nic živého, jsme sami uprostřed lesa s podivnými kamennými útvary. To je myslím ten správný čas na mystiku. Nebo pouhé vysvětlení cože to jsou ty Kounovské kamenné řady?

7 NAUČNÁ STEZKA KAMENNÉ ŘADY U KOUNOVA

Původ a účel řad

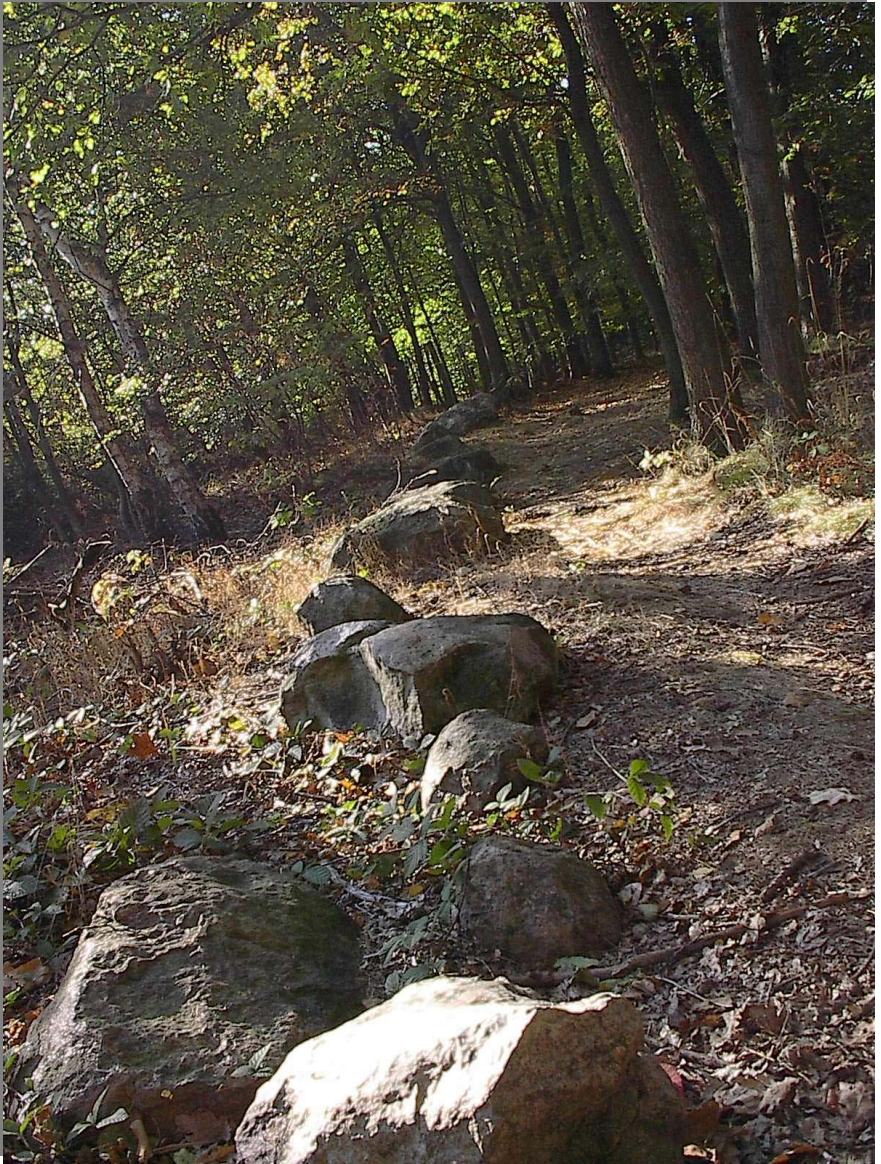
Kamenné řady u Kounova jsou jedinou známou kulturní památkou tohoto druhu ve střední a východní Evropě.

Podle mohutnosti stavby rozmístění řad, i plochy největších balvanů jsou považovány za stavbu prvních zemědělců z mladší doby kamenné, i když není vyloučeno

pozdější vznik. Podobají se obdobným stavbám v západní Evropě, kde největší kamenné řady určují směr nejkrajnějších východů a západů slunce o letním a zimním slunovratu. Z těchto míst mohli lidé mladší doby kamenné sledovat východ slunce o letním slunovratu, jak to lze vzářezů největšího kamene,

pojmenovaného Gibbon. Východ slunce o zimním slunovratu mohl být pozorován nad velkým kamenem blízko staré cesty do Domoušic (byl později podkovan). Západ slunce mohl být pozorován nad kamennou blízko zvaným Pegas. Prehistorické kamenné řady byly považovány za závodnice nebo ohraničení polí. Podle do savadních průzkumů však převažuje názor, že řady jsou kulturní památkou s astronomickým využitím jako pra-věžký kalendář. Na konci 70. let podnikli archeologický ústřív zajišťovací výzkum v areálu řad, avšak bez praktických nálezů. Stáří a účel řad zůstává zahalen tajemstvím

Kamenné řady Kounovské Roviny

13°42'v.d.; 50°14's.š. ; 525m

Průzkumem stále tajemných kamenných útvarů se systematicky zabýváme od roku 1995. Hlavní směr naší práce je zaměřen na hledání vzájemných souvislostí těchto lidských výtvorů s astronomií. Zvláště pak na

jejich vztah k postavení Slunce a Měsíce o astronomických a neolitických rovnodennostech a o slunovratech.

Zároveň předpokládáme, že staviteli mohli být obyvatelé našeho území v posledním půlstoletí před Kristem, hledáme možné souvislosti s významnými svátky, např. keltskými Samain (1.11.), Imbolc (1.2.), Beltine (1.5.) a Lugnasad (1.8.), v závorce jsou uvedena přibližná data našeho současného kalendáře. Blíže viz.: o kalendáři Keltů.

Kamenné řady byly zatím objeveny na lokalitách:

Kounov (Rakovník)...14-16; Nečemice...4,1; Kluček (Louny)...2; Rokle (Chomutov)...1; Bylany (Kutná Hora)...4-6; Zvotoky-Skalice (Strakonice)...3; Bezdědovice...4-5; Sedlice (Strakonice)...10; Žihle (Plzeň)...?

Velice vhodnými jsou známé kounovské řady, lokality na Špičáku, Nečemicích, a další ležící ve směru západu Slunce o letním slunovratu. Domníváme se, že se zde nejedná o sice blízké a nezávislé lokality, ale o jednu megastavbu, později na několika místech přerušenu přírodní i lidskou činností. Byla by to lokalita o délce téměř osm kilometrů a směle by mohla konkurovat podobným stavbám ve Francii. Důkazem tohoto tvrzení by mohly být nálezy jednotlivých kamenů i větších uskupení, mimo již známé lokality.

Ve vzdálenosti 980 m od křižovatky žluté turistické značky se silnicí Kounov - Domoušice směrem na Domoušice protíná silnice řadu, která s největší pravděpodobností směřovala pod svah Roviny, směrem ke kótě 512,7 m. Na výše uvedené slunovratové linii se ve vzdálenosti asi 1 km odtud nachází známý kámen Pegas patřící do kounovského seskupení. Samostatná řada o celkové délce 15 m v linii 280° ležící 250 m od Nečemických řad jižním směrem. A řada kamenů, kterou protíná lesní cesta 300 m nad hájovnou Nový svět směrem k silnici do Třeskonic.

Kameny mají stejnou strukturu jako hlavní Nečemická část. Potom je zde kámen ležící na kopci 450 m jižně od kóty 418 m Vlčí důl. Je to ideální místo pro vizír, s rozhledem na Výrov, les s Nečemickými řadami, Špičák a část Roviny. Odtud 200 m severozápadně se nachází na svahu listnatého a smíšeného lesa opět další kamenná řada orientovaná E - W. Na východní okraj řady navazuje další ve směru N-S, která končí na okraji lesa několika velkými kameny. Jde pravděpodobně o kameny odstraněné z pole, které byly původně v slunovratové linii až ke Klůčku. O náhodné uskupení kamenů se určitě nejedná. Některé vykazují jisté známky opracování. Při zběžném pohledu do geologické mapy je zřejmé, že některá uskupení i jednotlivé menhiry leží právě v místech geologických zlomů (jen v našem okolí je to Panna u Rakovníka, Klobucký pastýř, Hředle, Drahomýšl, Slavětín atd.) Kámen Pegas leží v bodě, kde se protínají nejméně tři zlomové struktury, a to ve směrech S-J;V-Z; SV-JZ.

S lítostí jsme zjistili, že devastace tohoto unikátu lesní těžbou nadále pokračuje. Této těžbě nezabránilo ani zřízení naučné stezky, která začíná poblíž Mutějovického nádraží.

Protože již pan J. Helšus ve své knize Kamenné otazníky, aneb megality v Čechách lokalitu podrobně popisuje, zaměřili jsme se trochu na něco jiného. Řady jsme si rozdělili na severní a jižní část, podle toho na které straně cesty leží.

Motivem byla snaha pokud možno co nejpodrobněji zachytit vzhled řad, než opravdu úplně zmizí.

Na jižní straně s Pegasem, již tři řady směrem od pole zmizely, jsou zde jen vývraty a pařezy. Severní strana je mnohem zachovalejší, kameny některých řad jsou skryty v hustém porostu nebo jsou za oplocením školky.

Některé kameny jsou zřetelně opracovány, nemáme teď na mysli pukliny či lomy, vzniklé nejspíš ohřátím a prudkým zchlazením. V těchto kamenech jsou otvory, vždy 2-3cm v průměru a 10-15cm hluboké. Jedním nalezeným kamenem tento otvor dokonce prochází.

Působení vody bychom vyloučili. Otvory se zdají být vytvořeny člověkem. Neměly sloužit k rozlomení kamene, protože se nejedná o tak hmotné kusy, které by se nedaly přepravovat vcelku.

Výjimku tvoří kámen v lokalitě na Špičáku. Pískovec 240x110x40 cm byl navrtán třemi otvory uprostřed v přímce ve vzdálenosti 20 cm od sebe, jež asi měly pomoci při jeho rozlomení. K dokončení práce nedošlo. Pokud tyto otvory byly vytvořeny kovovými nástroji, musela by v otvorech zůstat stopová, ale analyticky rozpoznatelná množství kovu, buď mědi nebo železa. Bylo by tedy dobré provést srovnávací měření vzorků. Mohlo by to pomoci při datování řad podle toho, jaký kov byl použit. Pozdější opracování jinými metodami nelze samozřejmě vyloučit.

Zajímavé je, že délka kamenů k šířce je přibližně v poměru 2:1. Vyskytují se často kameny s horní hranou ve směru N-S, nebo kameny na západní straně seseknuté, kameny velmi si tvarově podobné. U větších kamenů (1m) se často vyskytují červenohnědě zbarvené malé kameny (20cm). Kameny byly původně zasazené v lůžku z drobnějších kamenů, některé mají na spodní straně jakousi podkovu, která je jistě lépe ukotvovala v zemi.

Jeden z nejzajímavějších kamenů se nachází v 5. řadě jižní asi 122 m od cesty. Je to nazelenalý křemenec s bílými žilkami, který se jinde nevyskytuje. Původně dosahoval asi 2 m a je rozlomen na tři části.

Pozornost jsme věnovali kameni Pegas v den jarní rovnodennosti 1998. Do výřezu v kameni jsme umístili zaměřovací tyčku dlouhou 1 m a sledovali jsme stín, který se promítal na kameni v době kolem poledne, kdy probíhal souběžně s nejdelší rýhou.

Křemenec byl zajisté na tyto hory (myslí se hora Vinařická a Slánská) vnesen na rozdíl od křemencového „kamení“ srovnaného do řad nad Kounovem. Podle geologického průzkumu Žebery (1981) ony dinasové křemence a slepence přecházely rušivé období třetihor a zůstaly na Rovinách do dob, kdy „překážely na poli.“

Český Stonehenge je název dosti nesmyslný tam, kde by mohlo jít nanejvýše o český Carnak, ale přesto se neodbytně objevuje na stránkách tisku, i když svá nejlepší léta má už, doufejme, za sebou. Náhorní planina u Kounova mezi Rakovníkem a Louny je od roku 1934 známa 14 (16) řadami kamenů, táhnoucími se přes ni napříč v délce 200 až 300m. Hned tenkrát vyvstala domněnka o jejich megalitické povaze a vysokém stáří. Ve stovkách převahou novinářských článků byly o nich vysloveny nejrůznější domněnky, vyměřovali je přátelé archoastronomie, ti sem přivedli v 70. letech archeology, pátrali tu geologové. Jaký je výsledek? Řady jsou tvořeny množstvím kamenů menších až

malých, nic podobného bretaňským řadám. Astronomická orientace se neprokázala, žádný doklad o pravěkém stáří nebyl nalezen - zato však stopy orání, které souhlasí s nápovědou starých map a sděleními pamětníků, že původ řad je novodobý: vznikly podle všeho v minulém století při parcelaci panského lesa na úzká dlouhá políčka tak, že větší kamení bylo sneseno na meze pozemků. Podobné mylné řadové lokality byly v době kounovské slávy zjištěny na několika dalších místech v okolí a jsou známy i odjinud, například z Francie. Jsou ovšem i řady charakteru odlišného od západoevropských: na Korsice najdeme řady tvořené menhirovními sochami a ty stojí za zmínku, protože mohou být významné pro objasnění jejich smyslu.

K. Sklenář: Tanec obrů, Není jen Stonehenge 96.

Je už to asi takový český syndrom toužebně vzhlížet k světu, co tam všechno je k vidění a zkoumáním, ale kdyby v USA měli tolik tisíciletých vsí, plných zvoníc, kapliček, soch, kostelů, a takovou bohatou historii jako máme v Čechách, určitě by se nehanbili za to, že někde v Egyptě mají pyramidy, ale vyhlásili by Ameriku za kontinentální rezervaci a jejich hrdost na původ by konečně nabyla smyslu. Naproti tomu si ten nepatrný flíček v Evropě své historie už přestal vážit a vesele se v něm huntuje všechno co nedojí peníze. Proč neobjasňovat smysl toho co máme doma, ať už je jakýkoliv? Věstonická Venuše taky neměla dva metry a určitě ji nechápeme jako bezvýznamnou prkotinu. Je něčeho dokladem. Čeho jsou dokladem srovnané kameny? Proč stále chybí odpovědi?

Na objev kamenných řad učitelem Patejdlem z Kounova upozornil již v roce 1936 J. Šmíd a J. Korelus.

Přese všechnu snahu o odhalení tajemství řad nám zůstávají opět pouze dohady. Není zdaleka ostudou novinářů, že o kamenných řadách psali oni, zatím co odborníci je přehlíželi. Že neproběhl důkladný a systematický průzkum již dříve a že ze strany lidí povolaných, nebyla nikdy snaha, natož hlubší zájem o vysvětlení jejich existence na našem území, nad tím je dnes již zbytečné lkaní. Řady našťestí pro někoho, naneštěstí pro všechny, nenávratně mizí nepochopeny. To, že se na rovinách možná někdy v minulém století oralo, nelze brát pro objasnění výskytu řad v úvahu. Dnes také bydlíme na místech starých hradišť a sídlišť, rozoráváme keltské cesty a trosky jejich obydlí, aniž bychom mohli tvrdit, že se tím stávají tyto stavby novodobými.

...a nebo to všechno bylo úplně jinak. Dokud se nenaučíme cestovat v čase, nebudeme mít odpověď na záhadu vzniku neolitických staveb ani u nás, ani jinde. A nejen to. A když už jsme nakousli problematiku Keltů:

Kalendář a svátky keltské.

To, že naše země bývala pravděpodobnou kolébkou protokeltského obyvatelstva vyplývá z nejnovějších studií a archeologických průzkumů. Již od počátku doby bronzové docházelo k mísení domácího obyvatelstva mohylové kultury a lidu popelnicových polí, jež se stalo základem pro směr vývoje nové protokeltské skupiny se změnami společenské a hospodářské struktury. Celý

složité procesy zrodu historických Keltů byl dovršen až v době hallštatské v 7. století, ve stínu vyspělých kultur etruské, villanské a řecké. Víme, že místem živého styku s jižními kulturami leželo v 5. století v Jižním Bavorsku. Prudký vývoj, lačnost po bohatství a společenské změny prohlubují rozdíly mezi obyčejným lidem a mocenskou rodovou aristokratickou vrstvou. Vzdávající nespokojenost i některých příslušníků knížecích rodů, kteří v čele ozbrojených skupin podnikají kořistnická tažení do nových oblastí, se stávají zárodkem obrovské keltské expanze. Dochází k četným střetům mezi kmeny uvnitř keltského světa, který se nikdy nestal jednotný, a zdánlivě v době největšího rozmachu keltské kultury se tak již schyluje k jejímu postupnému zániku.

Druidové byli nejvýše postavenou společenskou vrstvou a jejich učení mělo jistě velmi staré a hluboké kořeny. Podle zápisků *Julia Caesara* měli značné znalosti „o hvězdách a jejich pohybu, o velikosti vesmíru a zemského okrsku“, které mohly pramenit jen ze zkušeností mnoha generací. S úmyslnou orientací se setkáváme na našem území již u neolitických rondelů, datovaných do 5. tisíciletí. A tak otázka pramenů zůstává nezodpovězena. Jelikož se veškeré vědomosti předávaly pouze ústním podáním při mnohaletém studiu, podobně jako židovské učení kabaly, můžeme se o jejich rozsahu domnívat jen na základě jistých indicií.

Keltským druidům byl beze sporu znám sluneční či lunární kalendář a gnómon. V době římské se tato jednoduchá pomůcka již běžně používá. Obrazec vznikající zakreslením vrcholu stínu gnómonu během dne o slunovratech velmi připomíná tvar vlaštovčího ocasu, podle kterého také hodiny nesou svůj řecký název „pelekine“.

Je nasnadě, že stavby posvátných okrsků a svatyní probíhaly pod vedením učených druidů. Ti vybrali pro stavbu příhodné místo v krajině tak, aby plnila také kalendářní funkci. Podle archeologických výzkumů druidové přebírali a „poselšťovali“ určitá vžitá kultovní místa, jako to později učiní křesťané se svými kříži, kostely a katedrálami. Ta místa, která se vyznačující energetickým nábojem. A tak kameny vztyčené a uctívané v době zatím přesně neurčené (2-3tisíce let př. Kr.) plnily svou posvátnou funkci pro stovky generací. Jelikož lid nesměl být do tajných nauk (*znalost kalendáře byla jistou pákou k jeho ovládnutí*) zasvěcován, sloužily některé svatyně tak, aby Slunce při pohledu z nich svou polohou na určitém místě obzoru odměřovalo bezchybně čas, aniž by se kdo zajímal, proč tomu tak je. Božské Slunce zahajovalo tradiční keltské svátky.

IMBOLC (Imm'ulk) 1. 2.

Svátek se konal na počest **Brigity**, svrchované bohyně a společné matky a uváděl jaro. Byl pokřesťanštěn na svátek narození sv. Brigid, a převzat byl církví jako Hromnice. *Na Hromnice o skok více* Bylo zvykem splétat tzv. kříže sv. Brigidy, sluneční symboly, svastiky, jež oslavovaly návrat světla v podobě znatelného prodloužení dne. Doba bahnění ovcí a laktace. (*Sv. Brigida bývá znázorňována jako pastýřka s jehňátky*).

BELTINE (Bell'tejn) Bel-tine „zářící oheň“ 1. 5.

Dodnes zapalujeme v předvečer 1. máje ohně, aniž bychom přemýšleli nad tím, že si stále udržujeme vzpomínky na dávné, možná i velmi kruté rituály našich prapředků. Tato noc patřila vílám, elfům a čarodějnicím, proti nimž měly ohně chránit. Všechna stará ohniště se uhasila a byla zapalována znovu od čistého posvátného ohně, kolem něhož se vodil dobytek, aby se zajistilo jeho zdraví a plodnost. Dnes jde spíše o bujaré veselí, tanec a zpěv, ale v jistých tradičních zvycích můžeme číst daleko více. Třeba jen soutěže mládevců ve vyhazování zapálených březových (*slavnostní strom Galů*) košťat do výše a přeskakování menších ohňů, stavění a hlídání májek (*symbol posvátného stromu, Slunce a iniciace*), zapalování obrovských vater se slaměnou figurínou na vrcholu (*proutěné klece s lidskými oběťmi*), koupání či namáčení do potoka, čištění chlívů a vyvádění dobytka (*kolem očištěného ohně*), řezání proutků jív a polykání kočiček (*znalost léčivých účinků rostliny?*), apod..

LUGNASA (Lúú'nassa) „Lugovy slavnostní hry“ 1. 8.

bývala slavnost přede žněmi, lidé vzývali Velkou matku, aby uchránila jejich úrodu před zničením a tak i je samotné před hladem a smrtí. Bylo zvykem ze snopku ještě nedozrálého obilí, natrhaného rukou, upéci malé chleby, které byly pak v kostele požehnány. V časných ranních hodinách vystupovaly zástupy na vrcholky kopců, aby pozdravily východ Slunce a uprosily si tak přízeň počasí.

SAMHAIN (Sou'en) Sam-fuin „konec léta“ 1. 11.

Naše „dušičky“ jsou také pamětí lidstva, i když již trochu sklerotickou. Proč právě tento den vzpomínáme nejvíce na naše blízké, kteří již opustili svět živých. Navrací se v tuto noc mezi nás?

Odjezd po desáté. Vracíme se na lesní cestu a jedeme po ní východně. Je teplo až horko. Vyjeli jsme z lesa a kolem jsou louky a pole. A před námi propast. Cesta nás vede přímo do ní. Ale nakonec to není tak hrozné. Trochu se to podobá včerejšímu sjezdu po z.t.z. Tohle je jen o maličko horší. Je tu víc velkých kamenů a balvanů. Díg. Než jsme vjeli do této romantickou překypující lokality, (No, podle mě je tu romantiky jako na staveništi sídliště.) jsou na poli vedle cesty nádherné malinké kvetoucí slunečnice. A tak jsem se rozhodla, že jednu musím mít. Teď mi svítí sluníčko jak na obloze tak i na palubě. Určitě se mi pojede lépe. Mcl. Po vysilujícím sjezdu jsme ve vesnici Domoušice - Filipov. A tady být nemáme. Někde jsme sjeli ze značky. Tady je místo žluté zelená. V mapě ji taky kreslej a dovede nás na stejné místo jako žlutá, akorát to bude o kus delší. A opravdu netrvalo dlouho a jsme opět na trase a blížíme se k Lužné. Proč právě sem? Protože tady je hlavní cíl téhle výpravy - Muzeum železniční dopravy. Již z dálky je vidět nějaká průmyslová stavba s nízkou hranatou věží. Že by to bylo ono? Po třech km jsme u objektu. Je to kostel. No tak jsem se trochu netrefil. O kousek dál je nádraží a hned za ním prašná cesta odbočující do kolejiště. Malinká cedulka nás ujistila, že jsme na místě. Vjeli jsme do brány, zaparkovali, koupili vstupenku a obdivovali technické výtvary předků. A samozřejmě i úsilí bandy nadšenců, kteří to všechno opravují a udržují v chodu.

Setkání velkých nákladních lokomotiv uspořádání 1 E (28.–29. 6. 2003)

Již tradiční pořad Zelezniční muzeum v Lužné téměř se-
skání historických vozidel. V letošním roce se chceme vrátit do
šedesátých let minulého století, kdy se v místní výtopně vystře-
daly naše největší nákladní parní lokomotivy řad 534.0, 555.0,
555.3 a 556.0. Na konci tohoto období jsou pak parní lokomo-
tivy nahrazeny známými motorovými „Serpji“ T 670.1.

Oslavy 120. výročí provozu na trati Krupá–Kotešovice (4. 9. 10. 2003)

Dne 15. září 1883 zahájila Budeštická dráha provoz na trati
Krupá–Kotešovice. Tato 12,5 km dlouhá trať propojila tři se-
chmelnicemi, je klasickou lokálkou středních Čech. Vystřídaly
se zde všechny známé lokomotivní místní dráh, až u 300.6,
322.2 a 324.3 Budeštické dráhy, tak 310.0, 320.0, 423.0,
433.0, 434.1, 434.2 a samozřejmě motorové vozy M 131.1 ČSD.
Nejznámější lokomotivou koleškovky byla 423.057. Pravidelný
paměť provoz zde končí v roce 1978.

Termíny významných akcí muzea ČD

26.–27. 4. 2003 Zahájení muzejní sezóny
7. 6. 2003 Další den v Zelezničním muzeu
28.–29. 6. 2003 Setkání šlákých nákladních lokomotiv
26. 7. 2003 Pamětní vlakem na zámek Lažanských v Chylé
30. 8. 2003 Na rozpuštění a přezkoušení zástruhy do Krupovic
4.–5. 10. 2003 120. výročí provozu na trati Krupá–Kotešovice
a ukončením muzejní sezóny.

Kudy do muzea

Obec Lužná se nachází na samém okraji khvokátských lešů,
zhruba v polovině trati Praha–Chomutov.
Pokud nás navštívíte autem, lze odbočit ze silnice E 48 z Prahy
do Karlových Varů. Areál muzea leží asi 3 minuty chuze od
železniční stanice Lužná u Rakovníka.

Provozní doba v roce 2003

26. 4.–31. 5.	Pá, So, Ne a svátky	9.30–17.00 hod.
1. 6.–31. 8.	Út až Ne	9.30–17.00 hod.
1. 9.–5. 10.	So, Ne	9.30–17.00 hod.

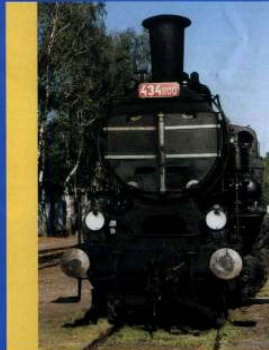
Jiný termín možný po předchozí domluvě.
Těšíme se na Vaši návštěvu.

Železniční muzeum Českých drah Lužná u Rakovníka
9. května 255, 270 51 Lužná v Cechách
e-mail: luzna@muzeum.cd rail.cz
<http://www.cd rail.cz/muzeum>
Tel. + fax: 313 537 700
Tel. ČD: 908/83/36

ŽELEZNIČNÍ MUZEUM ČESKÝCH DRAH LUŽNÁ U RAKOVNÍKA

www.cd rail.cz/muzeum

Železniční muzeum Českých drah v Lužné u Rakovníka

Muzeum se nachází v prostorách bývalé výtopny společnosti
Budeštické dráhy Lužná – Libáň, jejíž vznik je datován ro-
kem 1871. Výtopna byla během svého provozu několikrát pře-
stavěna a poslední velká úprava proběhla v roce 1924, kdy
byla zároveň společnost Budeštické dráhy zesílěna. Ner-
pronikavější změnou byla výstavba nové haly pro opravy mo-
torových lokomotiv na počátku osmdesátých let, kvůli čemuž
musely být přesunuty některé již historické objekty, jako napří-
klad motorová pro parní lokomotivy. Přesto však postaral část
původní výtopny zůstala zachována a to včetně technologi-
kého zařízení pro provoz parní trakce.

Lužná byla jednou z posledních služeben ČSD a paměť pro-
vozem, který zde končí až na silikonu sedmdesátých let. Proto
příznivci historie železnic výtopnu stále častěji navštívěno
a jejich prostor začalo být využíváno pro vystavování histo-
rických kolejových vozidel.

Provoz depa jako služebny ČD byl ukončen v roce 1996
v souvislosti s omezením dopravy na okolních tratích. Již o rok
později dobrovolnou aktivitou řady spolků zabývajících se hi-
storií železnic zde byla zahájena pravidelná systematická činnost.
Na ní pak v roce 1999 opět navázaly České dráhy založením
svého Železničního muzea. Násléme zde především parní
lokomotivy různých řad, motorové lokomotivy, motorové vozy
a dále historické osobní i nákladní vozy. Součástí expozice
je také úzkorozchodná dráha o rozchodu 800 mm, která včetně
vozidel pochází z podnikové dopravy kladenských hutí POLDI.
Kromě vozidel je možno prohlédnout si řadu dokumentů, foto-
grafii a předmětů z historie železniční dopravy. Expozice je
doplňována ukázkou modelů a provozem na modelovém kolejišti
ve velikosti H0.

Snímek z minulého přehledu výtopny

Setkání lokomotiv řady 310.0 v jarním roce

Výstaviště:

1. Místní výtopny strojný	13. Lhářský vřst
2. MOC lampárna	14. Šlakový cist
3. Místní depozit	15. Dělná hřbit
4. Společenská hala	
5. Úzkorozchodná dráha	
6. Dílna	
7. Administrativní budova	
8. Služba	
9. Adresná	
10. Vstupní areál muzea	
11. Dělna	
12. Dílna	

Železnice motorových vozidel

Historické těleso sezóny má své místo a pro objektiv je možná při předchozí domluvě

Historický ocelový vůz

Motorová expozice

Ze setkání lokomotiv řady 475.1

Jízda na úzkorozchodném okruhu

Lužná - muzeum

Muzeum zahájilo svoji pravidelnou výstavní činnost v květnu roku 1997. Zpočátku byla zajištěna dobrovolnou činností členů spolků zabývajících se historií železnic. V červenci roku 1999 převzaly provoz muzea do své režie České dráhy a v Lužné u Rakovníka vznikla provozní jednotka administrativně přiřčená k Depu kolejových vozidel Louny.

Muzeum není jen neživým objektem, ale jeho prostory a zařízení jsou používány i k provozu a opravám historických vozidel nejen zde deponovaných, ale i cizích. Exponáty tvoří převážně parní lokomotivy, větší měrou neprovozní. Jde o stroje různých řad, z nichž některé sloužily před lety na okolních tratích. Příkladem jsou lokomotivy bývalé Buštěhradské dráhy či stroje sloužící na místní dráze Krupá – Kolešovice. Současně je kolekce exponátů rozšiřována i o motorové lokomotivy a vozy, které na železnici dosluhují a přestávají být součástí pravidelného provozu. Další součástí sbírek jsou normálněrozchodné i úzkorozchodné lokomotivy a vozy Kladensko - nučické dráhy. V areálu je vybudováno úzkorozchodné kolejiště o rozchodu 800 mm s okruhem pro vozbu návštěvníků.

Při prohlídce muzea uvidíte také osobní a především nákladní vozy z různých časových období. Protože uvedení všech exponátů do alespoň vystavovatelného stavu je časově i finančně velmi náročné, naleznete některé exponáty v různém stádiu renovace.

V krytých expozicích spatříte nejrůznější předměty z historie železnic, například zabezpečovací zařízení, ruční nářadí, modely a součásti lokomotiv. Také můžete shlédnout videoprojekci zaměřenou na pravidelný i nostalgický parní provoz. V další kryté expozici je instalováno modelové kolejiště a součástí prohlídky je i návštěva části správkářenské haly, kde probíhají renovace a opravy.

Muzeum se nachází na samém okraji křivoklátských lesů v polovině trati Praha – Chomutov asi 50 km západně od Prahy. Je vzdáleno zhruba 3 minuty chůze od staniční budovy žst. Lužná u Rakovníka.

Vznik původní výtopny Lužná – Lišany je spojen se zahájením provozu na trati Buštěhradské dráhy z Kladna do Chomutova a Rakovníka v roce 1871.

Původní výtopna byla vybudována naproti staniční budově jako remíza se dvěma stánkami u které byla vystavěna administrativní budova, která sloužila současně jako vodárna. Tento objekt se zachoval dodnes, i když vodárenské nádrže již nejsou využity. Se stále rostoucí dopravou nepostačovala kapacita výtopny, především správkářská, proto byla vystavěna výtopna nová, již s halou na vyvazovací opravy a s točnou v prostorách současného depa. Přestavěná výtopna zanedlouho opět nedostačovala, tentokrát z provozního hlediska. Proto byla v roce 1924 předána do užívání nová výtopna s rozsáhlým areálem, rotundou, zauhlovacím zařízením a montážními halami. Svou kapacitou postačovala až do ukončení provozu depa.

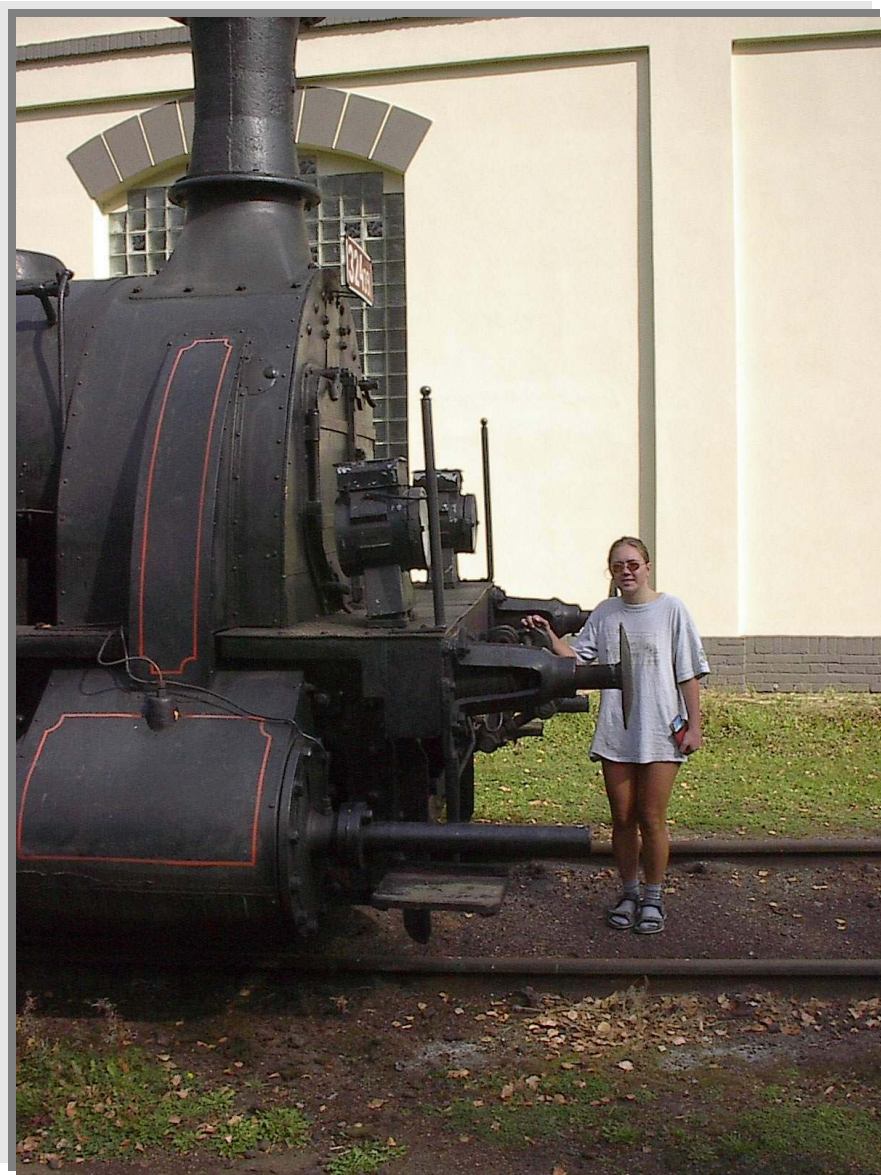
S postupným slábnutím parního provozu klesaly provozní výkony depa i počty nasazovaných lokomotiv. Depo mělo stále větší význam správkářský než provozní. V osmdesátých letech zde byla vystavěna velká hala pro provádění soustředěných oprav motorových lokomotiv, které bohužel ustoupilo několik původních objektů depa. Postupně se zde omezoval provoz tak, až byl v roce 1996 zastaven úplně. Zejména v posledních letech provozu bylo depo stále častěji

středem pozornosti příznivců železniční historie. Sama zeměpisná poloha depa a jeho nenásilné začlenění do okolní krajiny nabízela možnost pořádat zde rozličné akce spojené s jízdami parních lokomotiv, které zde využívaly technologická zařízení určená pro jejich provozování.

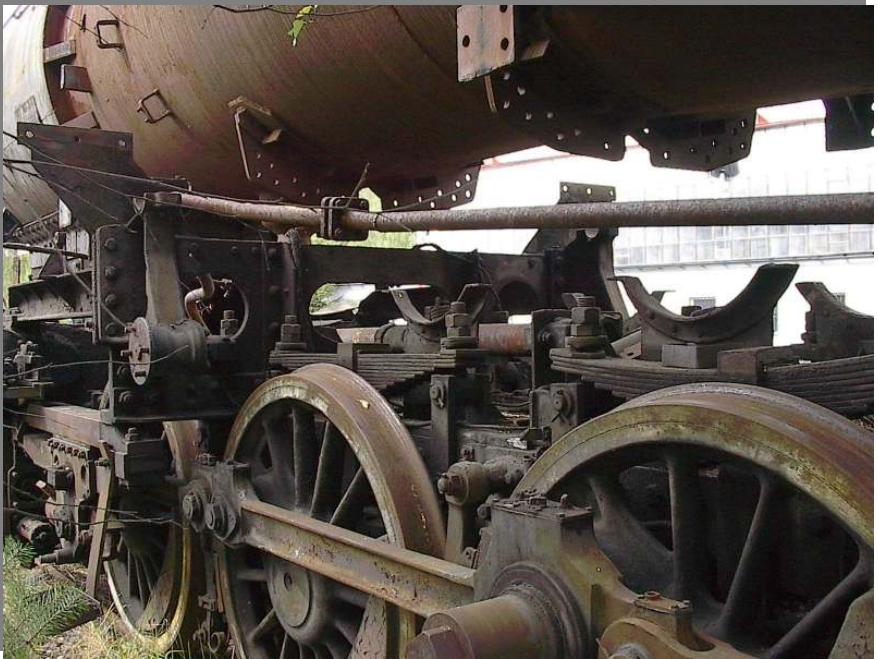

Za tři hodiny jsme tak plni dojmů, že je nejvyšší čas najít místo, kde nám dají najíst a pak se odebrat k domovu. Hledání hospody na oběd není jen tak. Vesměš jsou tu jen výčepy. Ale vytrvalost mozoly přináší a tak jsme jednu našli. Nevařej tu. Parchanti! Jedeme domů. A musíme sebou hodit. Jedeme po silnici č. 237 na Nové Strašecí. Jsme sice na hlavním tahu Strašecí - Beroun, ale díky uzavírce je tu minimální provoz. Ochladuje se. To však nic nemění na tom, že se jede pěkně. A jsme v Rudě. Tady se s hlavní rozloučíme a malinkými silničkami se propleteme do Lán. Pak už to známe jako návratovku od západu - tedy přes Unhošť a zadem na Prahu. Opustili jsme hlavní, našli se na mapě a uháníme dál. Musíme však trochu zpomalit, protože se nám mění terén. Pravda, když nás touto

oblastí svého času vedla Markéta, z nějakého důvodu se této silnici vyhybala. Ale už nevím proč. Sakra. Zmizel asfalt. Cestu tvoří hlína a kamení upěchované častými průjezdy nějaké těžké techniky. Ještě zpomalujeme. A za obloukem cesty je mi jasné proč tudy ne. Za závorou je vjezd do lomu. Zastavujeme a máme už značný hlad. Jaké jsou možnosti nezahynout na hlad, když máme v cestě tenhle překážák? Moc jich není. Kousek zpátky je odbočka někam doprava a tady u nás vede někam zatraceně nahoru rozbitá kamenitá silnička. A protože chcípnout na hlad je opravdu bídný konec, jdu bleskově na průzkum. Za deset minut vím zcela jistě, že tudy ne. Zbývá odbočka doprava. Bez průzkumu jedeme rovnou na ni. Po několika stech metrech se pod námi objevil asfalt a žertovně se naklonil. Takže jsme opustili prach a svinstvo, ale zdoláváme neskutečněj padák. Nejpikantnější na tom je, že vůbec nemám představu kde se vyloupnem. A je to tu, právě jsme se vylouppli. Jsme nahoře a cedule zde přítomně se zmiňují jen o Novém Strašecí. Tam nechcem. Akorát jedna vedlejší silnička vede směrem na Lány. Jenom nejsem nadšen z toho, že je bez popisu. Ona by totiž mohla klidně končit opět vjezdem do lomu. Tedy do jeho reprezentativní části. Zkusili jsme to. A opravdu jde o příjezdovou komunikaci k obchodní a administrativní budově patřící k lomu. Naštěstí komunikuje i s vesnicemi, které leží vedle Lán. Projeli jsme. Za pár okamžiků projíždíme kolem hřbitova v Lánech. A hele, mají tu naváděcí cedule k hospodě. A jsme u ní. Všechno je skvělé až na tu drobnost, že tady nevařej. Nejbližší kuchyně je v hotelu Slovanka, 2 km směrem na Prahu. Blbý je, že mineme odbočku na Unhošť. A to docela zásadně. Ale - hlad! Velkej! Ještě jsme si užili pakárnu se značením, ale jinak jsme celkem hladce zastavili před hotelem a vstoupili do restaurace. Už to ten oběd opravdu chtělo. Je 17.20. Cosi tu probíhá. Vedle našeho stolu je rozložená bicí souprava a vedle ní docela vymakaný klávesy. A za nimi šestivstupový mixér a combo. Všechno zapnuté. Stůl před námi je sestaven z mnoha menších a nezřízeně se u něj chlastá. Vybrali jsme si, objednali a přichází hudební těleso v celé své okázalosti. Oba muzikanti - klávesista i bubeník mají na sobě slavnostně rozedrané džíny a triko. Atmosféru podporuje jejich dech, který by slabším povahám mohl způsobit těžkou opici. Téměř plynule usedli k nástrojům a... A začaly se dít věci! Oba hráli hrozně a hrozně nahlas. Od chlastacího stolu se zvedlo několik párů a začalo se zmitat v hluku. Tady musím přiznat, že jeden človíček předvedl, že i přes jisté nesrovnalosti v tempu a rytmu kapely opravdu umí. Uchopil pod křídlem jednu strážlivější ženskou a velmi pevným, ale ladtým tanečním krokem ji prováděl sálem. Jí stačilo k velmi dobrému tanečnímu výkonu jen se nebránit. Zbytek zařídil partner. Pěkné. Má to jen jednu malinkou vadu na kráse: nemůže k nám projít číšník s jídlem. Po pár pokusech to vzdal a počkal až se sníží hladina hluku a tanečníci se vymotají ke stolu. Pak jsme se konečně najedli. Když rámusníci spustili čtvrtou sérii neřízeného rámusu, byli jsme po jídle a chystali se odjet. Venku se za tu hodinu a kousek, co jsme doplňovali energii, zatraceně ochladilo. Přiblížili jsme se a jedeme. Neděje se nic pozoruhodného. Za nějakou dobu projíždíme Unhošť, na jejím konci odbočujeme doprava na Ptice. Setmělo se, máme puštěnou jenom výstrahu, jede se pěkně a dost svižně. Ptice, Svárov, Úhonice, Rudná. Najíždíme na hlavní, v tuto dobu vozidel prostou. Přejíždíme šraňky a nabíráme rychlost. Odtud až k Andělu je to z kopce. Jede to opravdu

parádně. Rychlost neklesá pod 30 km/h. Aut jezdí velmi málo, nikdo nám nepřekáží. A to už brzdíme na semaforech u výjezdu ze Strahovského tunelu. No kručínál, to snad není pravda! Marcela píchla! GRRRRRRR! A tak to jelo pěkně... Oprava trvá 20 minut. Už jsme mohli být doma! Zatr, sakr! Opraveno, jedeme. Trochu jsme ztuhli, jede se podstatně hůř. Přejeli jsme Palackého most, po kolejích dojeli na Karlák, dál nahoru Ječnou, na Pavláku rovně na Mírák, dál Korunní k vodárně, pak na Jiřák a jsme tu. Proč nejedeme do Jeskyně? protože nám uteklo pár minut a už bude zavřeno. Bývají nám ochotní otevřít ještě v 19.50. Jenomže na palubním chronometru to ukazuje 22.10. Zaparkujeme u mě a zítra kola převezeme na základnu. No a to je všechno. Až na to závěrečné píchnutí se mi to moc líbilo. Za přípravu co nejsilněji děkuji Marcelce. A vy ostatní máte smůlu, protože tahle výprava byla fakt skvělá.

Technická data:

Místo (název)	Maximální rychlost (km/h)	Celková kilometráž (km)	Denní kilometráž (km)	Denní průměr. rychlost (km/h)	Teplota vzduchu (°C)
Praha	47	3673	85,7	15,4	23-13

Celková technická data:

Účast

Oficiálně přiznaná
kilometráž
Příště

Dva zbývající... Marcela a Dig

183 km

Podzemní

Trasa výpravy		
Praha Žižkov	Brodec	Unhošť
Roztoky	Úlovice	Ptice
V. Přílepy	Ročov	Úhonice
Trn. Újezd	Hrad Pravda	Rudná
Třebusice	Kou. Kam. Řady	Praha Zličín
Žižice	Krupá	Plzeňská
Zlonice	Lužná II	Palackého nám.
Páleček	Ruda	I.P.Pavlova
Telce	Rynholec	Nám. Míru
Touženin	Lány	Královské Vinohrady

Osoby jejich zkratky a písmo:

Tera (Tera), Marcela (Mcl), Michal (Msh), Bára (Brk), Jarda (Jrd), Dig (Dig), Pavel (Pvl), Šimon (Smn), Ostatní (doprovodný text, nebo text převzatý z jiných materiálů)

© Hell's Tour_{plus} 2003
MCL & Dig
Neprodejné
e-mail: dig02@volny.cz

Toto je 32. stránka.

A jste na konci 32. stránky.